

Sygn. akt III RC 233/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Mikołowie - Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Zając

Protokolant: Hanna Wojtuszek-Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2017 r. w Mikołowie

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko M. G.

o uchylenie alimentów

1. uchyła obowiązek alimentacyjny P. G. wobec M. G.

orzeczony wyrokiem Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 18 marca 2010 roku w sprawie o sygnaturze akt III RC 451/09 w kwocie po 1000 zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie począwszy od dnia 4 kwietnia 2017 roku;

2. odstępuje od obciążania strony pozwanej kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa adwokackiego.

III RC 233/16

ZARZĄDZENIE

1. odnotować

2. kal. 21 dni lub z wpływem

M. dnia, 4 kwietnia 2017

.....

Sygn. akt III RC 233/16

UZASADNIENIE

W dniu 6 września 2016 roku (data prezentaty sądu) powód P. G., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł przeciwko M. G. pozew o uchylenie obowiązku alimentacyjnego począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku. Na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2017 roku wniósł żądanie alternatywne w którym domagał się obniżenia alimentów do kwoty 500 zł. (k. 69 akt). W uzasadnieniu żądania pozwu podniesiono, że pozwany ukończył 19 lat, jest zdrowym i młodym mężczyzną, od trzech lat pomimo ukończenia gimnazjum nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej, całkowicie lekceważył naukę, samowolnie opuszczał zajęcia lekcyjne, nie wykazywał chęci poprawy. Pozwany, jak wskazano w uzasadnieniu, nie podejmował starań w celu samodzielnego utrzymania się.

Pozwany M. G. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgodził się z żądaniem pozwu, zarówno co do żądania uchylenia alimentów jak i obniżenia tego obowiązku. Podniósł, że chce nadal otrzymywać na swoją rzecz

alimenty w kwocie po 1000 złotych, że nadal uczy się, prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z matką, która leczy się specjalistycznie.

Sąd ustalił, co następuje:

Obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanego po raz ostatni został ustalony wyrokiem Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 18 marca 2010 roku, w sprawie o sygn. akt III RC 451/09. Sąd ustalił alimenty w wysokości po 1000 złotych na rzecz pozwanego. W tym czasie pozwany był uczniem VI klasy szkoły podstawowej, skończył 12 lat. Pozostawał pod opieką endokrynologa, specjalisty do spraw otyłości oraz pediatry. Miał specyficzne trudności w uczeniu się. Stwierdzono u pozwanego w opinii Poradni P.-Pedagogicznej w M. z dnia 11 marca 2009 roku dysgrafię oraz dysleksję rozwojową typu mieszanego z cechami dyskalkulii. M. G. wraz z matką, zajmował dom prywatny, którego współwłaścicielami byli małżonkowie. Stałe koszty związane z utrzymaniem w tym media, podatek zakup opału średniomiesięcznie wynosiły 897 zł. Nieruchomość była obciążona kredytem hipotecznym zaciągniętym na jego zakup z miesięczną ratą 1700 zł. Matka pozwanego A. G. (1) pracowała w firmie (...) z miesięcznym wynagrodzeniem netto 2000 zł oraz na zlecenie świadczyła usługę księgową i dodatkowo korzystała ze wsparcia finansowego swoich rodziców. Spłacała pożyczki zaciągnięte na zakup różnych składników wyposażenia mieszkania w łącznej kwocie 600 zł miesięcznie. Korzystała z samochodu M. (...) rocznik 2001, którego utrzymanie miesięczne wynosiło 500 zł. Powód pozostawał w związku pozamałżeńskim z M. R.. Konkubina powoda miała dwoje dzieci ze związku małżeńskiego na które nie otrzymywała alimentów od ich ojca. Pracowała z wynagrodzeniem 500 zł miesięcznie. Powód pracował w KWK (...) z wynagrodzeniem około 4000 zł miesięcznie. Mieszkał z konkubiną i jej dziećmi w domu należącym do ojca partnerki. Stałe koszty związane z utrzymaniem w tym media, podatek, zakup opału średniomiesięcznie wynosiły 524 zł. Na remont mieszkania i zakup wyposażenia powód zaciągnął kredyt z miesięczną ratą 1700 zł. P. G. był właścicielem samochodu P. (...) rocznik 2002, którego koszt utrzymania wynosił 600 zł miesięcznie. Był w trakcie diagnozowania bólów stawowych. Przekazywał matce małoletniego węgiel w ilości 3 ton. (dowód: akta III RC 451/09 w tym wyrok Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 18 marca 2010 roku, wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 13 sierpnia 2010 roku, zeznania stron, świadka, kopie faktur, rachunków, zaświadczeń o wynagrodzeniu, opinia (...)).

Pozwany, po ukończeniu gimnazjum w czerwcu 2013 roku, od września 2013 roku rozpoczął naukę w Zespole Szkół (...) w M. o profilu technik pojazdów samochodowych. Nie ukończył I semestru. Ze względu na trudności dydaktyczne oraz niską motywację do nauki był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Po pierwszym półroczu na prośbę matki został przeniesiony do (...) Szkoły Zawodowej w tym samym Zespole Szkół (...) w M.. Nauczyciele umożliwili uczniowi udział w konsultacjach, gotowi byli mu pomóc w nadrobieniu zaległości. Mógł uczestniczyć w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, jednak nie korzystał z zaproponowanych przez szkołę form pomocy. Również nie korzystał z zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z dysleksją rozwojową pomimo zaleceń z opinii (...). Nie wykorzystał danych mu możliwości i nie otrzymał promocji do następnej klasy. Od września 2014 roku otrzymał szansę i ponownie rozpoczął naukę w tej samej szkole. Po kilku tygodniach zaczął podporządkowywać sobie młodszych kolegów z klasy i manipulować nimi, wprowadzając własne zasady. Dyskryminował jednego z uczniów oczekując, że inni również będą go tak traktować. Złamał statut szkoły. Ś. współpraca z matką i działania podjęte wobec ucznia nie przyniosły pożądanych efektów. Matka pozwanego podjęła decyzję o przeniesieniu syna do szkoły w Ż. w której pracowała, żeby mieć nad nim większą kontrolę. W dniu 12 listopada 2014 roku pozwany zrezygnował z edukacji w zasadniczej szkole zawodowej o profilu mechanik pojazdów samochodowych i odebrał dokumenty. Swoją decyzję tłumaczył negatywną oceną nauczycieli, problemami w nauce i zaległościami. Od połowy listopada rozpoczął naukę w klasie pierwszej technikum o profilu technik logistyk w Zespole Szkół nr (...) im. (...). Prof. T. w Ż.. Nie otrzymał promocji do klasy drugiej. Od września 2015 roku został ponownie uczniem klasy pierwszej, tym razem Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół nr (...) im. (...). Prof. T. w Ż.. Miał duże trudności edukacyjne. W pierwszym semestrze nie uzyskał pozytywnych wyników w nauce. Miał 6 ocen niedostatecznych. Z zachowania otrzymał ocenę nieodpowiednią z powodu częstego opuszczania zajęć lekcyjnych, opuszczania pierwszych godzin oraz opuszczania szkoły przed ukończeniem zajęć. Z powodu lekceważącego stosunku do obowiązków szkolnych został dwukrotnie ukarany upomnieniem wychowawcy. Rozmowy z wychowawcą nie przynosiły spodziewanych efektów. M. G. nie wyraził chęci poprawy obowiązkowych sprawdzianów oraz nie zgłosił się na konsultacje nauczycielskie w celu

nadrobienia zaległości. Pomimo zalecenia wychowawcy M. G. nie zgłosił się na rozmowę, konsultacje z psychologiem szkolnym. Przed zakończeniem roku szkolnego w dniu 30 maja 2016 roku pozwany odebrał dokumenty ze szkoły i został skreślony z Księgi Uczniów. W roku szkolnym 2016/2017 pozwany jest uczniem klasy I trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej na kierunku mechanik pojazdów samochodowych w Zespole Szkół (...) w Ł.. W pierwszym semestrze otrzymał nieodpowiednią ocenę z zachowania ze względu na słabą frekwencję i brak przygotowania do zajęć. Ze 118 godzin nieobecności 82 były nieusprawiedliwione. Oceny niedostateczne otrzymał z j. polskiego, matematyki, j. angielskiego, chemii, (...), historii, wychowania fizycznego, z pozostałych przedmiotów (fizyka, geografia, religia) oceny dopuszczające. Z praktycznej nauki zawodu otrzymał ocenę bardzo dobrą. Dopiero 8 lutego 2017 roku pozwany dostarczył do szkoły opinię z (...) z dnia 11 marca 2009 roku, tym samym nauczyciele nie mieli szansy dostosować oddziaływań dydaktycznych do potrzeb ucznia. W drugim półroczu pozwany poprawił oceny względem pierwszego półrocza niemniej z uwagi na wulgarnie zachowanie podczas lekcji, nieprzygotowanie do zajęć oraz palenie papierosa na terenie szkoły pozwany ma odbyć rozmowy dyscyplinujące z wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym. M. G. nie leczy się specjalistycznie. Korzysta z biletu miesięcznego – koszt 80 zł, telefonu komórkowego – koszt 79 zł miesięcznie. Nie ma żadnego majątku i źródeł utrzymania. Pozwany w dalszym ciągu mieszka z matką w domu należącym do matki pozwanego, prowadząc z nią wspólne gospodarstwo domowe. A. G. (1) pracuje w (...) sp. z o.o. w M. na stanowisku koordynatora do spraw administracji i sprzedaży z wynagrodzeniem netto z ostatnich 3 miesięcy 1378,96 zł. Do końca grudnia 2016 roku prowadziła działalność gospodarczą polegającą na usługach księgowych i gastronomi. W całości ponosi wydatki na utrzymanie domu, w tym opłaty za gaz (ogrzewanie gazowe), prąd, wodę, podatek, telewizja, internet. Spłaca kredyt z miesięczną ratą 1750 zł. Od 31 maja 2016 roku do 4 czerwca 2016 roku A. G. (1) była hospitalizowana w Szpitalu (...) w K. z rozpoznaniem wieloguzkowego (endemicznego) wola z powodu niedoboru jodu. W dniu 2 czerwca 2016 roku wykonano zabieg resekcji tarczycy wraz z guzkami, bez powikłań pooperacyjnych. W dniu 4 czerwca została wypisana w stanie ogólnym i miejscowym poprawnym z zaleceniami zmiany opatrunków, kontroli enzymów tarczycy, kontroli w poradni chirurgicznej. (dowód: zeznania pozwanego- k. 70-72, zaświadczenie z Zespołu Szkół (...) w M. - k. 9, 19b-19c, opinia pedagogiczna z dnia 21 listopada 2016 roku k. 19d, opinia Zespołu Szkół nr (...) w Ż. k. 10 akt, zaświadczenie Zespołu Szkół (...) w Ł. k. 24 akt, opinia Zespołu Szkół (...) w Ł. z dnia 10 marca 2017 roku i 31 marca 2017 roku k. 65-68 akt, zaświadczenie Starostwa Powiatowego w M. k. 19e, zaświadczenie US k. 20 akt, odpis zupełny aktu urodzenia k. 21 akt, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu A. G. (1) k. 25, 46, historia spłaty kredytu k. 51 akt, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 49 akt).

O dacie ostatniego orzekania o alimentach zmieniła się także sytuacja powoda. Na utrzymaniu pozwanego pozostaje córka w wieku 4,5 lat pochodząca ze związku konkubenckiego z M. R.. Córka pozostaje pod opieką alergologa z powodu astmy. Na stałe przyjmuje leki. Nadal powód pracuje w KWK (...) ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem 6056,38 zł. We wspólnym gospodarstwie domowym powoda i konkubiny pozostaje dwoje dzieci konkubiny na które nadal ich matka nie otrzymuje świadczeń alimentacyjnych z powodu bezskutecznej egzekucji. Nie otrzymuje też świadczeń z funduszu alimentacyjnego z powodu dochodów powoda z którym pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym. M. R. pracuje na umowę zlecenie 6 godzin tygodniowo z wynagrodzeniem brutto 12 zł za godzinę. Powód ponosi miesięczne koszty utrzymania domu w którym mieszka z konkubiną i dziećmi w wysokości 400-500 zł –gaz (w sezonie grzewczym), 160 zł-energia elektryczna, 100-110 zł -woda, telewizja 89 zł, internet 59 zł, wywóz śmieci 59 zł, telefon. Powód ma zadłużenie w banku z tytułu zaciągniętych pożyczek, które spłaca regularnie z ratą niecałe 700 zł. Jest zdrowy, nie leczy się specjalistycznie. (dowód: zeznania powoda- k. 60-61, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 27 akt, tzw. pasek wynagrodzenia k. 28 akt).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny sprawy w oparciu o powołane dowody oraz zeznania stron w zakresie w jakim znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym i w zakresie w jakim nie były kwestionowane przez strony postępowania. Sąd oddalił wniosek dowodowy o przesłuchanie świadka A. G. (1) albowiem wniosek został spóźniony, ponadto Sąd miał na uwadze, że dopuszczony został dowód z zaświadczenia o wynagrodzeniu A. G. (2), informacji Starostwa Powiatowego w M. oraz Urzędu Skarbowego. Ponadto Sąd pominął dowód z opinii złożonych na rozprawie w dniu 14 lutego 2017 roku albowiem te same dokumenty dotyczące problemów rozwojowych pozwanego znajdują się w aktach sprawy III RC 451/09, które Sąd dopuścił jako dowód w sprawie. Również jako spóźnione Sąd ocenił wnioski dowodowe pozwanego i powoda dotyczące ponownie wniosku o przesłuchanie świadka

A. G. (1) i zwrócenia się do Urzędu Skarbowego o zeznanie roczne matki pozwanego za 2016 rok jako spóźnione. Okoliczność stanu zdrowia matki pozwanego od początku była podnoszona przez pozwanego i na tę okoliczność pozwany przedłożył wypis ze szpitala. Tym samym wniosek o przesłuchanie świadka A. G. (1) na kolejnym terminie rozprawy zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania. Strona pozwana miała możliwość wskazania świadka wcześniej skoro od początku sygnalizowała okoliczność dotyczącą stanu zdrowia matki pozwanego i związane z tym trudności edukacyjne. Co do uzyskania informacji z Urzędu Skarbowego Sąd miał na uwadze, że powód argumentując potrzebę uchylenia obowiązku alimentacyjnego nie wskazywał przyczyny ekonomicznej leżącej po jego stronie czy też znacznego wzrostu dochodów matki pozwanego a jedynie fakt niepodjęcia starań przez pozwanego w celu samodzielnego utrzymania się. Powód nie kwestionował w toku postępowania ustaleń co do braku zatrudnienia pozwanego. Ustalając postępy edukacyjne pozwanego Sąd oparł się jedynie na opiniach szkolnych albowiem zostały sporządzone przez kompetentne do tego osoby.

Sąd zważył co następuje:

Podstawę prawną powództwa stanowi art. 138 k.r.o., zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Na mocy art. 133 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, także wtedy, gdy nie znajduje się w niedostatku. Chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka nie jest ograniczony żadnym terminem, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Jedynymi przesłankami, od których zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie oraz czy przekazywanie tych świadczeń pełnoletniemu dziecku wiąże się dla zobowiązanego rodzica z nadmiernym uszczerbkiem lub dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Obowiązek alimentacyjny rodziców stanowi realizację obowiązku przygotowania dziecka należycie do pracy odpowiednio do jego uzdolnień. Jeżeli chodzi o dzieci które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to czy dokładają starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Z chwilą ukończenia 18 lat samodzielność bytowa pozwany uzyskał w wymiarze kształtowania bytu materialnego, zatem podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących możliwości kontynuowania i ukończenia nauki oraz udzielenia wsparcia matce z którą pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym w zakresie przyczynienia się do utrzymania siebie i ponoszenia stałych wydatków na utrzymanie nieruchomości. Pozwany ma ponad trzyletnie opóźnienie edukacyjne. Jak wynika z treści opinii pomimo udzielanego mu wsparcie nie korzystał z proponowanej pomocy, wagarował, zmieniał szkoły w trakcie roku szkolnego bez żadnych efektów edukacyjnych. W ostatniej szkole pomimo deklaracji, że chce ukończyć edukację w oferowanej przez szkołę formie i profilu nadal w pierwszym półroczu osiągał negatywne wyniki w nauce, opuszczał zajęcia lekcyjne. Mając wiedzę o swoich trudnościach edukacyjnych nie informował szkoły o dysleksji rozwojowej. Dopiero w toku postępowania w miesiącu lutym przedłożył w szkole opinię z (...) z dnia 11 marca 2009 roku. Trudno racjonalnie ocenić zmianę szkoły zawodowej w której pozwany nie radził sobie z nauką na technikum, czy później liceum, gdzie wiadomo, że oczekiwania od uczniów są większe. Działania pozwanego były nastawione na dalsze utrzymanie obowiązku alimentacyjnego powoda a nie na rzeczywiste ukończenie edukacji. Postawa pozwanego w toku realizowania obowiązku szkolnego wskazana w treści opinii szkolnych potwierdza, że pozwany nie czynił starań w celu samodzielnego utrzymania się a jedynie liczył, że dopóki będzie chodził do jakiegokolwiek szkoły obowiązek alimentacyjny jego ojca będzie utrzymany. Należy podkreślić, że pozwany jest nadal, po upływie ponad trzech lat od ukończenia gimnazjum, na tym samym etapie nauki. Nie zaliczył nawet jednego semestru nauki w szkole ponad gimnazjalnej. Pozwany ma możliwość kontynuowania nauki w systemie szkolnictwa dla dorosłych i tym samym podjęcia zatrudnienia. Dysleksja rozwojowa zdiagnozowana u pozwanego nie może stanowić usprawiedliwienia dla dalszego utrzymywania obowiązku alimentacyjnego powoda. Należy ocenić na podstawie opinii szkolnych i opinii z (...) czy osobiste zdolności pozwanego i cechy charakteru pozwalają pozwanemu na rzeczywiste kontynuowanie nauki. W ocenie Sądu okres trzech lat był wystarczający by stwierdzić, że pozwany nie poczynił starań w celu samodzielnego utrzymania się z uwagi na osobiste zdolności, cechy charakteru. Pozwany nadal opuszcza zajęcia lekcyjne, pomimo poprawy ocen (dopiero w toku postępowania), szkoła nadal zgłaszała uwagi co do niewłaściwego

zachowania i opuszczania zajęć. Z dokumentów przedstawionych przez pozwanego nie wynika, by stan zdrowia jego matki nie pozwalał jej na usprawiedliwienie nieobecności syna, czy też konieczność roztoczenia nad nią osobistej opieki przez syna. Ponadto jak wskazano wyżej samodzielność bytowa pozwanego nie koniecznie musi oznaczać posiadanie majątku a może stanowić możliwość kształtowania bytu materialnego i tym samym odpowiedzialność nie tylko za siebie ale też najbliższych. Pozwany wobec braku postępów edukacyjnych winien rozważyć możliwość podjęcia zatrudnienia i kontynuowania nauki w systemie nauki dla dorosłych, skoro sytuacja materialna jego i jego matki jest trudna.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dał podstawę do przyjęcia, iż utrzymywanie obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanego nie znajduje uzasadnienia albowiem uzasadnione jest utrzymanie obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka które osiągnęło pełnoletność tylko wówczas gdy przy chęci dalszej nauki jego osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki.

Sąd określając datę od której został uchylony obowiązek alimentacyjny wobec M. G., miał na uwadze, że pozwany w toku postępowania uczył się, tym samym uchylenie obowiązku alimentacyjnego zależało od poczynionych ustaleń faktycznych i oceny Sądu a nie okoliczności obiektywnej (np. zatrudnienia pozwanego) sprzed daty orzekania.

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej okoliczności Sąd z dniem 4 kwietnia 2017 roku uchylił obowiązek alimentacyjny powoda P. G. względem pozwanego M. G. orzeczony ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 18 marca 2010 roku w sprawie o sygn. akt III RC 451/09.

Na mocy art. 102 k.p.c. Sąd postanowił odstąpić od obciążenia pozwanego kosztami postępowania z uwagi na szczególne okoliczności sprawy. Sąd miał na uwadze, że udział pełnomocnika w toczącym się postępowaniu po stronie powodowej zasadniczo nie był konieczny. W toku rozpoznawania sprawy nie zachodziła potrzeba reprezentowania strony przed Sądem Okręgowym, sprawa została rozpoznana na drugim terminie rozprawy. Ponadto Sąd miał na uwadze, że w dacie ogłoszenia wyroku pozwany nie posiadał własnych środków finansowych ani innych źródeł utrzymania.

Sygn. akt. III RC 233/16

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego;
2. kal. 14 dni lub z wpływem.

M., dnia 25 kwietnia 2017 roku.